

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту та комерційної
діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач	В'юник Ольга Володимирівна , кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний тел.	+38(095)012-98-19
E-mail:	olhaviunyk@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є формування у здобувачів вищої освіти сучасного наукового світогляду, набуття теоретичних знань і практичних навичок організації та проведення наукових досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та функціонування бізнесу в умовах цифрової трансформації та смарт-середовища.

Завдання вивчення дисципліни:

- сформулювати у здобувачів освіти цілісне уявлення про основні концепції методології науки та їх застосування у сфері підприємництва і торгівлі;
- розвинути здатність до використання системного підходу при організації та проведенні науково-дослідної діяльності в умовах смарт-середовища;
- розкрити теоретичні засади методики, методології, технології та організації наукових досліджень у контексті економічних і

- підприємницьких процесів;
- забезпечити оволодіння сучасними науково-методичними знаннями та практичними навичками здійснення наукових досліджень у галузі підприємництва та торгівлі.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- теоретико-методичні основи наукового пізнання та їх значення для розвитку підприємництва і торгівлі;
- загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи досліджень, їх зміст, функції та особливості застосування у сфері підприємницької діяльності та бізнес-процесів у смарт-середовищі;
- основні методологічні та методичні підходи до вивчення економічних об'єктів, явищ і процесів, володіти знаннями методології наукових досліджень у галузі підприємництва та торгівлі.

вміти:

- обирати та формулювати проблему дослідження у сфері підприємництва та торгівлі;
- добирати, систематизувати й аналізувати інформацію, релевантну тематиці наукового дослідження;
- визначати й обґрунтовувати методологічну основу дослідження;
- здійснювати реферування наукових і практичних джерел;
- брати участь у наукових дискусіях, аргументовано відстоювати власну позицію;
- формулювати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження;
- висувати та перевіряти наукові гіпотези у контексті підприємницьких та торговельних процесів;
- розробляти комплекс методик для дослідження обраного предмета;
- класифікувати математичні моделі та обирати оптимальну форму моделювання;
- здійснювати формалізацію опису моделі, мети та завдань дослідження у математичних термінах;
- оформлювати результати дослідження у вигляді наукових звітів;
- презентувати результати наукових досліджень на конференціях, семінарах та у професійних дискусіях.

набути соціальних навичок(soft-skills):

- володіння комплексом знань щодо специфіки, організації та етики наукових досліджень у сфері підприємництва й торгівлі;
- здатність до безперервного особистісного та професійного вдосконалення в процесі навчання, досліджень і практичної діяльності в умовах смарт-середовища;

- уміння визначати характерні особливості та відмінності різних видів наукових досліджень, зокрема фундаментальних, прикладних і практикоорієнтованих у галузі бізнесу.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибірових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень

Тема 1. Наука як система знань та її роль у розвитку підприємництва і торгівлі.

Тема 2. Методологічні аспекти наукових досліджень: рівні, принципи та підходи.

Тема 3. Побудова теорій у соціально-економічних науках та їх застосування у підприємницькій діяльності.

Тема 4. Процес наукового дослідження: етапи, логіка та структура.

Тема 5. Дизайн дослідження: вибір стратегії та інструментарію для вивчення економічних і бізнес-процесів.

Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень

Тема 6. Вимірювання конструктів у наукових дослідженнях економічних явищ і процесів.

Тема 7. Формування вибірок у дослідженнях підприємництва та торгівлі.

Тема 8. Анкетне дослідження як метод збору первинної інформації.

Тема 9. Експериментальне дослідження у сфері соціально-економічних процесів.

Тема 10. Кейс-дослідження як інструмент аналізу підприємницької практики.

Тема 11. Інтерпретативне дослідження та його застосування у вивченні бізнес-середовища.

Тема 12. Методи якісного та кількісного аналізу у наукових дослідженнях підприємництва й торгівлі.

Тема 13. Етика наукових досліджень: академічна доброчесність та відповідальність дослідника.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна:

1 Бойко Ю. П., Тарасова О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. 138 с.

2 Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

3 Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.

4 Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.

5 Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень навч. посіб. / О. В. Крушельницька. Київ: Кондор, 2020. 194 с.

6 Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2020. 249 с.

7 Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

8 Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. А. Шевчука. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2020. 323 с.

9 Методологія та методика наукового дослідження : підручник / В. О. Вихрущ, Ю. М. Козловський ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 335 с.

10 Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня / уклад. О. І. Пушкар, А. С. Гордєєв. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. – 82 с.

11 Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права

Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2025. – 284 с.

12 Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. А. К. Бабіченка. Харків: Друкарня Мадрид, 2021. 133 с.

Додаткова:

13 Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посіб для здобувачів вищої освіти 1 курсу магістрат. ф-ту адвокатури та антикорупц. діяльності [Електронне видання] / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/22511>

14 Дизайн-менеджмент як концепція ефективного проєктування бізнес [Електронний ресурс] / Л. Бовш, А. Расулова, Р. Расулов // Товари і ринки. - 2024. - № 3. - С. 40-59. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tovary_2024_3_5

15 Дударев І. М., Кузьмін О. В. Практикум з методології наукових досліджень: навчальний посібник. Одеса: Олді+, 2023. 277 с.

16 Ковтун Н. М. Методологія наукових досліджень. Навчально-методичний посібник. Житомир, 2020. 63 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31228/2/Ковтун%20Н.%20М.%20Навч.-метод.%20посіб.%20з%20методології%20наукових%20досліджень.pdf>

17 Урба С.І. Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності: методичні рекомендації для проведення практичних занять для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. 34 с.

Інформаційні ресурси:

18 Державне агентство із питань науки, інновацій та інформатизації України. URL: <http://dknii.gov.ua/>

19 Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/284-14>

20 Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus. URL: <http://www.jsi.net.ua/scopus/>